

GABB

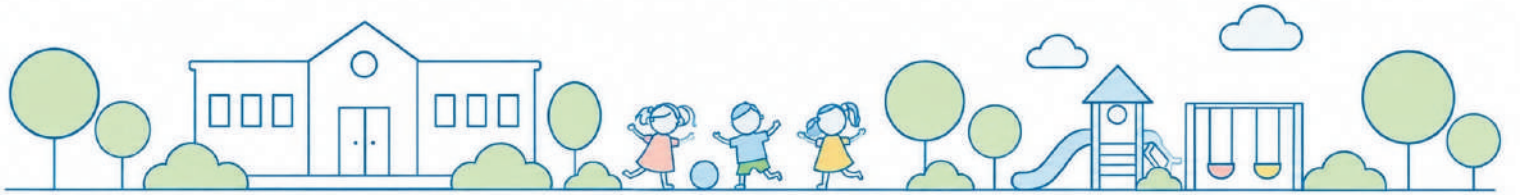
Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği

YAYIN / REHBER

GABB ÜYESİ BELEDİYELER İÇİN ÇOCUKLARA YÖNELİK HİZMET ALANLARI REHBERİ

Kreş, Gündüz Bakımevi ve Çocuklara Yönelik Diğer
Hizmet Alanlarının Açılışı ve İşletilmesi

EKİM 2026

İÇİNDEKİLER

1. AMAÇ

2. HİZMET MODELİNİN BELİRLENMESİ

2.1. Çocuklara Yönelik Hizmet Modellerinin Karşılaştırılması

3. MODEL 1 – 657 SAYILI KANUNUN 191 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA ÇOCUK BAKİMEVİ

3.1. Kapsam

3.2. Yaş Grupları

3.3. Açılış Süreci

3.3.1. İhtiyacın Belirlenmesi

3.3.2. Kurum İçi Karar ve Yetkilendirme

3.3.3. Bina ve Fiziki Şartların Hazırlanması

3.3.4. Personelin Belirlenmesi

3.3.5. Açılış Sonrası Bildirim

4. MODEL 2 – 2828 SAYILI KANUN KAPSAMINDA BELEDİYE KREŞ VE GÜNDÜZ BAKİMEVİ

4.1. Kapsam

4.2. Yaş Grupları

4.3. Açılış Süreci

4.3.1. İhtiyacın Belirlenmesi

4.3.2. Belediye İçi Karar ve Yetkilendirme

4.3.3. Bina ve Teknik Hazırlık

4.3.4. Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Yürütülecek İşlemler

4.3.5. Açılış İzni

4.3.6. Kayıt ve Bilişim Sistemleri

4.4. 2828 Sayılı Kanun Kapsamında Denetim

4.5. Ücret ve Ücretlendirme

GABB . EKİM 2026

İÇİNDEKİLER

5. MODEL 3 – ÇOCUK ETKİNLİK MERKEZİ

5.1. Tanım

6. MODEL 4 – ÇOCUK OYUN ODASI

6.1. Tanım

6.2. Bakım Veren Eşliğinde Oyun Modeli

7. BİNA VE FİZİKİ ALANLARIN PLANLANMASI

7.1. Bina Kontrol Listesi

8. PERSONEL PLANLAMASI

8.1. 657/191 Kapsamındaki Bakımevinde Personel

8.2. 2828 Sayılı Kanun Kapsamındaki Kreş ve Gündüz Bakımevinde Personel

8.3. Çocuk Etkinlik Merkezinde Personel

8.4. Çocuk Oyun Odasında Personel

9. ÇOCUK KABULÜ VE KAYIT

10. SAĞLIK, BESLENME VE GÜVENLİK

11. DENETİM VE İÇ KONTROL

12. BELEDİYELER İÇİN KISA KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

13. SONUÇ: BELEDİYE İÇİN UYGULAMA SIRASI

14. BELEDİYE İÇİN UYGULAMA KONTROL LİSTESİ

14.1. Hizmet Modelinin Belirlenmesi

14.2. Kurum İçi Hazırlık

14.3. Bina

14.4. Personel

14.5. Açılış

14.6. İşletme

GABB . EKİM 2026

1. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı, belediyelerin çocuklara yönelik kreş, gündüz bakımevi, çocuk bakımevi, çocuk oyun odası ve benzeri hizmetleri planlarken, sunulacak hizmetin niteliğini doğru belirlemelerine, uygulanacak mevzuatı tespit etmelerine, ilgili kurum ve kuruluşlarla yürütülecek izin ve bildirim süreçlerini doğru planlamalarına, bina, fiziki alan, personel, güvenlik ve işletme koşullarını hazırlamalarına, çocukların kayıt, bakım, eğitim, beslenme ve güvenliğine ilişkin süreçleri düzenlemelerine rehberlik etmektir.

Rehber, özellikle 2026 yılında yapılan mevzuat değişiklikleri ve belediyelerin farklı çocuk hizmet modelleri arasındaki ayrımı daha açık biçimde ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/06/20260627-3.htm>
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/07/20260711-30.pdf>

2. HİZMET MODELİNİN BELİRLENMESİ

27 Haziran 2026 tarihinde yayımlanan “Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa Göre Açılacak Kreş ve Gündüz Bakımevleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılan değişikliklerde, “Her ne ad altında olursa olsun, bu Yönetmeliğin kapsamında yer alan kreş ve gündüz bakımevi niteliğinde yürütülen faaliyetler bu Yönetmelikle öngörülen hükümlere, izin ve denetime tabidir.” hükmüne yer verilmiştir. Bu nedenle, belediyenin çocuklara yönelik bir hizmet alanı oluşturma sürecinde öncelikle sunulacak hizmetin niteliğinin belirlenmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda; çocukların yaş grubu, kurumda bulunma süresi, bakım verenleri tarafından bırakılıp bırakılmadıkları, bakım ve gözetimin kim tarafından üstlenildiği, düzenli eğitim veya gelişim faaliyetlerinin sunulup sunulmadığı ve hizmetin tam gün, yarım gün veya kısmi süreli olup olmadığı gibi unsurların birlikte değerlendirilmesi suretiyle uygulanması gereken mevzuatın ve hizmet modelinin belirlenmesi gerekmektedir.

2.1. Çocuklara Yönelik Hizmet Modellerinin Karşılaştırılması

	657/191 kapsamında Çocuk Bakımevi	Kreş	Gündüz Bakımevi	Çocuk Etkinlik Merkezi	Çocuk Oyun Odası
	0-72 ay	0-24 ay	25-66 ay	Belediye tarafından belirlenir	Belediye tarafından belirlenir
	Kurumda görev yapan personellerin çocuklarına yönelik çocuk bakım hizmeti	Düzenli çocuk bakım ve gelişim hizmeti	Düzenli bakım, gelişim ve eğitim destekli hizmet	Sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve oyun temelli eğitim/etkinlik hizmeti	Belediye çocuk hizmeti
	657 sayılı Kanun m.191 ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakımevleri Hakkında Yönetmelik	2828 sayılı Kanun ve 27.06.2026 tarihli Yönetmelik; ASHB	2828 sayılı Kanun ve 27.06.2026 tarihli Yönetmelik; ASHB	Belediyenin çocuk, sosyal hizmet, kültür, gençlik vb. hizmetlerine ilişkin mevzuat	Tek ve açık bir mevzuat tanımı bulunmamaktadır. Belediyeler çoğunlukla sosyal hizmet veya kadın müdürlükleri faaliyetleri kapsamında yürütmektedir.

3. MODEL 1 – 657 SAYILI KANUNUN 191 İNCİ MADDESİ KAPSAMINDA ÇOCUK BAKİMEVİ

3.1. Kapsam

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 191 inci maddesi kapsamında oluşturulan çocuk bakımevleri, kamu kurumlarında görev yapan memurların çocuklarına yönelik olarak düzenlenmektedir.

11 Temmuz 2026 tarihinde yapılan değişikliklere göre, bakımevleri kurumun bağlı veya ilgili olduğu bakanın onayı alınmak suretiyle kurumca istihdam edilen memurların 0-6 yaş grubuna giren en az 30 çocuğu için personelin yazılı talebi üzerine kurumun idari ve mali işlerle ilgili birimine bağlı olarak açılır. Yazılı talebin 30'dan az olması halinde de çocuk bakımevi açılabilir.

3.2. Yaş Grupları

Çocuklar üç gruba ayrılır:

Grup	Yaş	Grup Kapasitesi
1. Grup	0 - 24 ay	En fazla 10 çocuk
2. Grup	25 - 48 ay	En fazla 20 çocuk
3. Grup	49 - 72 ay	En fazla 20 çocuk

0–24 aylık çocukların diğer yaş gruplarından ayrı tutulması esastır.

25–48 ay ile 49–72 ay gruplarının, uygun fiziki mekân ve personel bulunmaması halinde ve çocuklar arasındaki yaş farkı en fazla iki yıl olacak şekilde birlikte bulundurulabilmesine ilişkin düzenleme bulunmaktadır.

3.3. Açılış Süreci

Belediye açısından süreç aşağıdaki şekilde planlanmalıdır:

3.3.1. İhtiyacın belirlenmesi

- Memurların yazılı taleplerinin alınması
- 0–6 yaş grubundaki çocuk sayısını belirleme
- Hizmet kapasitesinin ve yaş dağılımının tespit edilmesi

3.3.2. Kurum içi karar ve yetkilendirme

- Bakımevinin hangi belediye birimine bağlı olarak çalışacağı belirlenir.
- Bütçe, personel, bina ve işletme sorumlulukları belirlenir.
- Belediyenin yetki ve görev dağılımına göre gerekli başkanlık, müdürlük ve diğer kurum içi karar süreçleri tamamlanır.

3.3.3. Bina ve fiziki şartların hazırlanması

Bakımevinin;

- güvenli bir yerde,
- yangın güvenliği önlemleri alınmış ve ısıtma sistemi uygun,
- yaş gruplarına uygun bölümlere sahip,
- yeterli aydınlatma ve havalandırmaya sahip,
- çocuk başına en az 1,5 m² alan ve 4,5 m³ hava sağlayacak hacimde,
- her 20 çocuk için bir klozet ve lavabo bulunmasına imkân verecek yapıda, yürürlükteki deprem mevzuatına uygun olması gerekir.

3.3.4. Personelin belirlenmesi

Bakımevinde;

- müdür,
- çocuk gelişimcisi veya çocuk eğitimcisi,
- hemşire veya sağlık memuru,
- yeterli sayıda diğer personel,
- çocuk bakıcıları görevlendirilir.

3.3.5. Açılış sonrası bildirim

2026 değişikliğiyle açılan çocuk bakımevine ilişkin bilgi ve belgelerin açılış tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde Millî Eğitim Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına rapor halinde gönderilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca bakımevinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bilişim sistemine ve Millî Eğitim Bakanlığı e-Okul sistemine işlenmesi gerekir.

Açılış Aşamaları:

1. Personelin yazılı talebi,
2. 0–6 yaş çocuk sayısının belirlenmesi,
3. Belediye içinde gerekli idari ve mali kararların alınması
4. Bakımevinin bağlı olacağı birimin belirlenmesi
5. Uygun binanın belirlenmesi ve fiziki şartların sağlanması
6. Kapasite ve yaş gruplarının belirlenmesi
7. Müdür ve diğer personelin görevlendirilmesi
8. Ücretin uygulanması
9. Çocukların kayıtlarının yapılması
10. Bakımevinin açılması
11. Açılıştan itibaren en geç 30 gün içinde MEB ve ASHB'ye bilgi ve belgelerin bildirilmesi
12. ASHB bilişim sistemi + MEB e-Okul kaydı
13. ASHB ve MEB denetimi

4.MODEL 2 –2828 SAYILI KANUN KAPSAMINDA BELEDİYE KREŞ VE GÜNDÜZ BAKİMEVİ

4.1. Kapsam

Belediyelerin vatandaşların çocuklarına yönelik olarak açacağı kreş ve gündüz bakımevleri, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve 27 Haziran 2026 tarihli ve 33293 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa Göre Açılacak Kreş ve Gündüz Bakımevleri Hakkında Yönetmelik kapsamında değerlendirilir.

Bu Yönetmelik, özellikle mahallî idarelerin açacağı kreş ve gündüz bakımevlerinin açılış, izin, hizmet, personel, denetim, ücret ve diğer işlemlerini düzenlemektedir.

4.2. Yaş Grupları

Hizmet	Yaş	Grup Kapasitesi
Kreş	0 - 24 Ay	En fazla 10 çocuk
Gündüz Bakımevi	25 - 66 Ay	En fazla 20 çocuk

Belediye, kuruluşun hangi yaş grubuna hizmet vereceğini açılış sürecinin başında belirlemelidir.

4.3. Açılış Süreci

Belediye açısından süreç aşağıdaki şekilde planlanmalıdır:

4.3.1. İhtiyacın belirlenmesi

Belediye tarafından;

- hedef yaş grubu,
- hedef çocuk sayısı,
- tam gün/yarım gün hizmet modeli,
- hedeflenen mahalle veya nüfus grubu,
- bina ihtiyacı,
- personel ihtiyacı,
- bütçe,
- işletme giderleri,
- ücretlendirme modeli belirlenir.

4.3.2. Belediye içi karar ve yetkilendirme

Belediyenin görev, yetki ve teşkilat yapısı dikkate alınarak;

- hizmetin hangi müdürlük tarafından yürütüleceği,
- bütçe ve ödenek ihtiyacı,
- personel görevlendirmeleri,
- taşınmazın tahsisi/kullanımı,
- işletme modeli belirlenir.

4.3.3. Bina ve teknik hazırlık

Bina için ilgili mevzuatta öngörülen;

- yerleşim,
- kapasite,
- oda ve bölümlerin kullanım amacı,
- yangın güvenliği,
- deprem güvenliği,
- sağlık ve hijyen,
- çocukların güvenliği,
- mutfak ve beslenme,
- oyun ve etkinlik alanları,
- personel alanları başta olmak üzere gerekli şartlar karşılanmalıdır.

2026 Yönetmeliği, kamu kuruluşlarının açacağı kreş ve gündüz bakımevlerinde birçok teknik ve işletme hususunda Özel Kreş ve Gündüz Bakımevlerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmeliğe atıf yapmaktadır.

4.3.4. Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile yürütülecek işlemler

Belediye, kuruluşun açılışı için gerekli bina ve diğer belgelerle birlikte ilgili Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile gerekli işlemleri yürütür. İl müdürlüğü tarafından mevzuata uygunluk ve gerekli değerlendirme süreçleri gerçekleştirilir.

4.3.5. Açılış izni

Açılış izin onayı bulunmadan kuruluşun hizmete başlaması, 2026 Yönetmeliği kapsamında doğrudan kapatma nedenleri arasında sayılmıştır.

4.3.6. Kayıt ve bilişim sistemleri

Açılış sonrasında kuruluş, çalışanlar ve kayıtlı çocuklara ilişkin bilgiler Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bilişim sistemine işlenir. Kayıtlar ayrıca Millî Eğitim Bakanlığının e-Okul sistemine işlenir.

4.4. 2828 KAPSAMINDA DENETİM

2828 kapsamındaki belediye kreş ve gündüz bakımevleri;

- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından,
- gerektiğinde Bakanlık tarafından,
- eğitim programlarının uygulanması bakımından ise Millî Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenebilir.
- Kuruluşların yılda en az bir kez denetlenmesi öngörülmüştür.

Denetimlerde özellikle;

- açılış izin belgesindeki yaş grubuna uyulması,
- kapasiteye uyulması,
- izinsiz personel çalıştırılmaması,
- zorunlu personel sayısının karşılanması,
- eğitim programlarının uygulanması,
- çocuk güvenliği,
- yangın güvenliği,
- sivil savunma,
- beslenme,
- ücretlendirme,
- bina ve fiziki şartlar incelenir.

4.5.ÜCRET VE ÜCRETLENDİRME

2828 sayılı Kanun kapsamındaki belediye kreş ve gündüz bakımevlerinde ücretlendirme, 2026 yılında yayınlanan Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılır. Mahallî idareler açısından hizmetten ücret alınıp alınmayacağına ve alınacak ücretin miktarına, ilgili kanunlara göre belediye meclisi tarafından karar verilir. Ücret, 12/10/1987 tarihli ve 87/12197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Çocuk Bakımevleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen ücretten daha az olamaz.

5. MODEL 3 – ÇOCUK ETKİNLİK MERKEZİ

5.1. Tanım

Çocuk Etkinlik Merkezi, belediyeler tarafından çocukların sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve gelişimlerini destekleyici etkinliklere katılmalarını sağlamak amacıyla oluşturulan bir hizmet modelidir.

Bu model kapsamında;

- oyun ve grup etkinlikleri,
- sanat ve el becerileri,
- müzik ve drama,
- kültürel etkinlikler,
- dil etkinlikleri,
- spor ve hareket faaliyetleri,
- kitap ve okuma etkinlikleri,
- çocukların sosyal iletişim ve etkileşimlerini destekleyen çalışmalar,
- yaşa uygun bilim, teknoloji ve yaratıcılık faaliyetleri gerçekleştirilebilir.

Bu kurumlar, belirlenen yaş grubundaki çocuklara sosyal, kültürel, sanatsal, sportif alanlarda eğitim verilmesi ve oyun yoluyla sosyalleşme ile günlük yaşam becerilerinin desteklenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Merkez, belediyelerin çocuklara yönelik sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve eğitsel faaliyetleri bir merkez altında sunabileceği bir belediye hizmet modelidir. Bu merkezlerde yaş grubuna uygun olarak oyun, sanat, müzik, drama, spor, kitap ve okuma etkinlikleri, bilim ve teknoloji çalışmaları, yaratıcı atölyeler, geleneksel kültür etkinlikleri ve sosyal beceri faaliyetleri düzenlenebilir.

Belediye, merkezin hizmet vereceği yaş grubunu, günlük çalışma saatlerini, etkinlik programını, çocukların merkezde kalış süresini ve personel yapısını hizmet modeline göre belirler.

Çocuk Etkinlik Merkezi, kreş veya gündüz bakımevi yerine geçmez. Merkezde çocukların düzenli ve uzun süreli bakımının üstlenilmesi, uyku, kişisel bakım, beslenme ve gün boyu gözetim hizmetlerinin temel hizmet haline getirilmesi durumunda, hizmetin niteliği değişir ve ilgili bakım mevzuatına göre işlem yapılması gerekir.

6. MODEL 4 – ÇOCUK OYUN ODASI

6.1. Tanım

“Çocuk oyun odası” tek başına 2828 sayılı Kanun kapsamında kreş/gündüz bakımevi veya MEB kapsamında özel öğretim kurumu statüsü oluşturmaz. Belediyeler; kültür, sosyal hizmet, kadın ve aile hizmetleri, gençlik veya çocuk hizmetleri kapsamında oyun odaları oluşturabilir.

6.2. Bakım Veren Eşliğinde Oyun Modeli

Çocukların;

- bakım verenlerle birlikte,
- belirli saatlerde,
- oyun ve etkinlik amacıyla,
- bakım hizmeti verilmeden

kullanabileceği bir alan planlanıyorsa, belediye tarafından “çocuk oyun odası” veya benzeri bir sosyal hizmet modeli oluşturulabilir. Bu modelde hizmetin kapsamı, kullanım süresi, yaş grubu, personel görevleri, çocuk teslim prosedürü ve güvenlik kuralları açık biçimde belirlenmelidir.

7. BİNA VE FİZİKİ ALANLARIN PLANLANMASI

Hangi model seçilirse seçilsin, çocuklara hizmet sunulacak mekânın planlanmasında öncelik çocuk güvenliği ve erişilebilirlik olmalıdır. Belediye tarafından bina ön incelemesinde en az aşağıdaki hususlar kontrol edilmelidir:

Bina Kontrol Listesi

- ☐ Binanın kullanım amacı ve hukuki durum uygunluğu
- ☐ Yapı güvenliği ve deprem mevzuatına uygunluk
- ☐ Yangın güvenliği açısından gerekli kontroller
- ☐ Acil çıkışlar
- ☐ Merdiven, kapı, pencere, priz, radyatör ve benzeri riskler
- ☐ Çocukların yaş grubuna uygun tuvalet ve lavabo
- ☐ Engelli çocukların ve bakım verenlerin erişimi
- ☐ Havalandırma ve aydınlatma yeterliliği
- ☐ Mutfak/beslenme alanı gerekiyorsa uygunluğu
- ☐ Uyku/dinlenme alanı gerekiyorsa oluşturulması
- ☐ Oyun ve etkinlik alanları yaş grubuna uygunluğu
- ☐ Açık alan varsa güvenliği ve kontrollü
- ☐ Temizlik malzemeleri ve ilaçlar çocukların ulaşamayacağı şekilde muhafaza edilmesi

8. PERSONEL PLANLAMASI

Personel planlaması hizmet modeline göre yapılmalıdır.

8.1. 657/191 kapsamındaki bakımevinde

- Müdür
- Çocuk gelişimcisi veya çocuk eğitimcisi
- Hemşire/sağlık memuru
- Çocuk bakıcısı
- Temizlik ve yardımcı personel gibi görevler yaş grubu ve çocuk sayısına göre planlanmalıdır.

8.2. 2828 sayılı Kanun kapsamındaki kreş/gündüz bakımevinde

İlgili yönetmelikte belirtilen;

- kuruluş müdürü,
- müdür yardımcısı,
- grup sorumlusu,
- çocuk bakıcısı,
- yardımcı personel,
- branş elemanları ve diğer personel şartları dikkate alınmalıdır.

8.3. Çocuk Etkinlik Merkezi

Merkezde görev yapacak personel, sunulan hizmetlerin niteliğine ve belediyenin tabi olduğu personel mevzuatına göre görevlendirilir. Merkezde öğretmen, eğitmen, uzman, antrenör, sanat eğitmeni, psikolog, çocuk gelişimci veya etkinliğin niteliğine uygun diğer personel görevlendirilebilir.

8.4. Çocuk Oyun Odası

Çocuk Oyun Odasında görev yapacak personeli belediye, hizmetin kapsamına, çocuk sayısına, yaş grubuna ve çalışma saatlerine göre görevlendirir. Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun oyun ve etkinlikleri yürütmek üzere çocuk gelişimci, okul öncesi öğretmeni, çocuk gelişimi ve eğitimi alanında nitelikli personel veya belediyenin mevzuatına uygun diğer eğitim/etkinlik personeli görevlendirilir. Çocuk gelişimi, psikososyal destek, özel gereksinim, sanat, spor veya benzeri alanlarda hizmet sunulması halinde ilgili uzmanlardan yararlanılır.

9. ÇOCUK KABULÜ VE KAYIT

Kayıt sürecinde hizmet modeline göre;

- çocuğun kimlik bilgileri,
- yaş ve doğum tarihi,
- veli/vasi bilgileri,
- sağlık bilgileri,
- acil durumda ulaşılabacak kişiler,
- özel gereksinimlere ilişkin belgeler,
- teslim alma ve teslim etme yetkileri mevzuata uygun biçimde kayıt altına alınmalıdır.

10. SAĞLIK, BESLENME VE GÜVENLİK

Belediyenin çocuk hizmetlerinde;

- çocukların sağlık kontrolleri,
- hastalık durumunda uygulanacak prosedür,
- ilaç kullanımı,
- alerji ve özel beslenme ihtiyaçları,
- acil durumlar,
- ilk yardım,
- beslenme,
- hijyen,
- yangın,
- deprem,
- tahliye,
- çocuk teslimi konularında yazılı prosedürler oluşturulmalıdır.

Özellikle çocukların sağlık veya özel gereksinimleriyle ilgili bilgilerin yalnızca görev gereği ihtiyaç duyan personel tarafından işlenmesi ve korunması sağlanmalıdır.

11. DENETİM VE İÇ KONTROL

Belediye, hizmet faaliyete geçtikten sonra yalnızca dış denetimleri beklememeli; kendi iç kontrol sistemini de oluşturmalıdır.

En azından yılda bir kez;

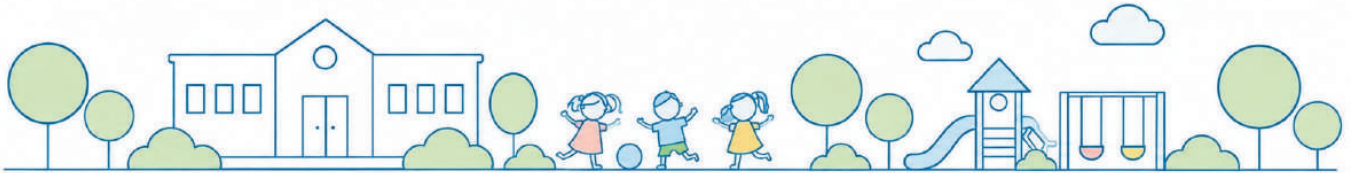
- personel yeterliliği,
- çocuk/personel oranları,
- bina güvenliği,
- yangın ekipmanları,
- acil durum planları,
- temizlik ve hijyen,
- mutfak ve beslenme,
- çocuk kayıtları,
- eğitim programları,
- oyuncak ve materyaller,
- çocuk teslim prosedürü,
- şikâyet ve geri bildirimler kontrol edilmelidir.

Tespit edilen eksiklikler için sorumlu birim, sorumlu personel ve tamamlanma tarihi belirlenmelidir.

12. BELEDİYELER İÇİN KISA KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Model	Yaş Grubu	Bağlı Olduğu Mevzuat / Kurum	Avantajları	Dezavantajları / Sınırlılıklar
657/191 Kapsamındaki Çocuk Bakımevi	0-72 ay	657 sayılı Kanun m.191; ilgili Yönetmelik; ASHB bilişim sistemi ve MEB e-Okul sistemi	- Kurum personelinin çocuklarına yönelik hizmet sağlar; kurumun çalışma düzenine göre planlanabilir; 0-6 yaş grubunu kapsar.	- Genel vatandaşlara yönelik bir kreş ve gündüz bakımevi modeli değildir; öncelikle kurum personelinin çocuklarına yöneliktir. - Uygun bina, yeterli personel, donanım ve işletme kaynakları gerektirir. - Çocuk sayısı ve hizmet kapasitesi kurum personelinin ihtiyaçlarına bağlı olarak sınırlı kalabilir. - Belediyenin tüm vatandaşlara yönelik çocuk bakım hizmeti sunma ihtiyacını tek başına karşılamaz.
Kreş	0-24 ay	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı mevzuatı; ASHB bilişim sistemi ve MEB e-Okul sistemi	- Küçük yaşta çocukların yoğun bakım ve gözetim ihtiyacına yanıt verir. - Bakım verenlerin, özellikle kadınların, çalışma hayatına katılımını destekler. - Çocukların bakım, beslenme, korunma ve gelişim ihtiyaçlarını birlikte ele alan düzenli bir hizmet sunar. - Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun gelişim destekleyici etkinliklerin yürütülmesine olanak sağlar. - Belediyeler açısından kurumsal ve sürdürülebilir bir çocuk bakım hizmeti oluşturulmasına imkan verir.	- Uygun bina, güvenlik, sağlık, donanım ve personel gereksinimleri nedeniyle; kuruluş ve işletme maliyeti yüksektir. - Küçük yaş grubuna yönelik bakım nedeniyle nitelikli ve yeterli sayıda personel gerektirir. - Fiziksel mekân ve bakım standartlarının karşılanması gerekir. - Açılış, izin ve denetim süreçleri diğer etkinlik temelli hizmet modellerine göre daha kapsamlıdır. - Yüksek işletme maliyeti nedeniyle çok sayıda noktada yaygınlaştırılması belediye bütçesi açısından güç olabilir.
Gündüz Bakımevi	25-66 ay	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı mevzuatı; ASHB bilişim sistemi ve MEB e-Okul sistemi	- Çocukların bakım, korunma ve gelişim ihtiyaçlarını birlikte karşılar. - Tam gün veya belirlenen çalışma saatlerinde hizmet sunabilir. - Bakım verenlerin çalışma yaşamına katılımını destekler. - Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun eğitim ve etkinlikler yürütülebilir. - Belediyelerin vatandaşlara yönelik sürekli çocuk bakım hizmeti sunmasına olanak sağlar. - Mahalle ve ilçe düzeyinde yaygınlaştırılabilir.	- Kuruluş ve işletme için uygun bina, personel, güvenlik, sağlık ve diğer hizmet standartlarının karşılanması gerekir. - Kuruluş ve işletme maliyeti, etkinlik temelli çocuk hizmetlerine göre daha yüksektir. - Düzenli bakım hizmeti sunduğu için personel ihtiyacı sürekli. - Kapasitenin artırılması için ilave fiziksel alan ve personel planlaması gerekir.
Çocuk Oyun Odası	Belediye tarafından belirlenir.	Tek ve açık bir mevzuat tanımı bulunmamaktadır. Belediyeler çoğunlukla sosyal hizmet veya kadın müdürlükleri faaliyetleri kapsamında yürütmektedir.	- Düşük maliyetle kurulabilir. - Mevcut belediye hizmet alanlarına uyarlanabilir. - Mahalle ölçeğinde yaygınlaştırılabilir. - Oyun yoluyla sosyal, kültürel ve gelişimsel becerilerini destekler. - Farklı yaş gruplarına göre esnek etkinlikler düzenlenebilir. - Kısa süreli ve etkinlik temelli hizmet modellerine uygundur.	- Temel amacı düzenli çocuk bakımı değildir. - Tam gün hizmet vermeyen modellerde bakım verenlerin çalışma saatlerindeki bakım ihtiyacını karşılamaz. - Uyku, kişisel bakım, düzenli beslenme ve gün boyu gözetim gibi bakım hizmetlerini temel hizmet olarak sunamaz. - Küçük yaş gruplarında uzun süreli bakım ihtiyacına kreş/gündüz bakımevi kadar yanıt vermez. - Çocukların merkezde uzun süre ve düzenli olarak bırakılması halinde hizmetin nitelikli bakım hizmetine yaklaşılabileceğinden ilgili mevzuatın uygulanması gerekir.
Çocuk Etkinlik Merkezi	Belediye tarafından hizmet modeline göre belirlenir	Belediyenin çocuk, sosyal hizmet, kültür, gençlik, spor ve benzeri hizmet alanlarına ilişkin mevzuatı	- Sanat, spor, müzik, drama, dil, bilim, teknoloji ve sosyal etkinlikleri bir araya getirir. - Çocukların sosyal ve kültürel gelişimini destekler. - Mahalle düzeyinde erişimi artırır. - Farklı yaş gruplarına yönelik etkinlikler planlanabilir. - Çocuk katılımı ve sosyal içermeye açısından kullanılabilir. - Tam gün bakım hizmetine göre daha düşük işletme maliyetiyle planlanabilir.	- Temel amacı çocuk bakımı değildir. - Tam gün bakım ve gözetim hizmeti sunmadığı modellerde bakım verenlerin çalışma saatlerindeki bakım ihtiyacını karşılamaz. - Uyku, kişisel bakım, düzenli beslenme ve gün boyu gözetim gibi bakım hizmetlerini temel hizmet olarak sunamaz. - Hizmet kapsamı ve personel yapısı belediyenin belirlediği modele bağlıdır. - Küçük yaş grubunda düzenli ve uzun süreli bakım ihtiyacını kreş/gündüz bakımevi modelinin yerine geçmez.

13. SONUÇ: BELEDİYE İÇİN UYGULAMA SIRASI

Belediyelerin çocuklara yönelik bir hizmet alanı oluştururken aşağıdaki sırayı izlemesi önerilir:

1. İhtiyacın belirlenmesi
2. Hedef yaş grubunun belirlenmesi
3. Çocukların kurumda kalma süresinin belirlenmesi
4. Bakım hizmeti verilir verilmeyeceğinin belirlenmesi
5. Bakım veren eşliğinde mi, bakım veren olmadan mı hizmet verileceğinin belirlenmesi
6. 657/191, 2828, MEB veya belediye hizmet modeli ayrımının yapılması
7. Bina ve fiziki şartların kontrol edilmesi
8. Personel ihtiyacının belirlenmesi
9. Belediye içi yetki, bütçe ve karar süreçlerinin tamamlanması
10. İlgili kurumla izin/açılış sürecinin yürütülmesi
11. Açılış izni/uygunluk süreci tamamlanmadan çocuk kabul edilmesi
12. Kayıt, e-Okul ve diğer bilişim sistemi işlemlerinin tamamlanması
13. Çocuk kabul ve işletme prosedürlerinin oluşturulması
14. Düzenli iç kontrol ve dış denetim süreçlerinin yürütülmesi

14. BELEDİYE İÇİN UYGULAMA KONTROL LİSTESİ

14.1 Hizmet modelinin belirlenmesi

- ☐ Hedef yaş grubu belirlendi.
- ☐ Çocukların kurumda kalacağı süre belirlendi.
- ☐ Bakım hizmeti verilir verilmeyeceği belirlendi.
- ☐ Bakım veren eşliğinde hizmet verilir verilmeyeceği belirlendi.
- ☐ Uygulanacak mevzuat belirlendi.
- ☐ 657/191 ile 2828 modeli birbirinden ayrıldı.

14.2. Kurum içi hazırlık

- ☐ Sorumlu müdürlük belirlendi.
- ☐ İhtiyaç analizi yapıldı.
- ☐ Bütçe hazırlandı.
- ☐ Personel ihtiyacı belirlendi.
- ☐ Bina/taşınmaz belirlendi.
- ☐ Gerekli belediye karar ve onayları belirlendi.

14.3. Bina

- ☐ Yapı güvenliği kontrol edildi.
- ☐ Yangın güvenliği kontrol edildi.
- ☐ Deprem mevzuatına uygunluk kontrol edildi.
- ☐ Fiziki kapasite belirlendi.
- ☐ Oda ve bölümlerin yerleşim planı hazırlandı.
- ☐ Çocuk güvenliği kontrol edildi.
- ☐ Erişilebilirlik kontrol edildi.

14.4. Personel

- ☐ Müdür/görevli yönetici belirlendi.
- ☐ Çocuk gelişimi/eğitim personeli belirlendi.
- ☐ Bakıcı personel ihtiyacı belirlendi.
- ☐ Sağlık personeli ihtiyacı belirlendi.
- ☐ Yardımcı personel ihtiyacı belirlendi.
- ☐ Personelin çalışma ve görev tanımları hazırlandı.

14.5. Açılış

- ☐ İlgili kurumla ön görüşme yapıldı.
- ☐ Gerekli belgeler hazırlandı.
- ☐ Bina ve kapasite değerlendirmesi tamamlandı.
- ☐ Gerekli açılış/izin süreci tamamlandı.
- ☐ Açılış izin belgesi/ilgili izinler alındı.
- ☐ İlgili bilişim sistemlerine kayıt yapıldı.
- ☐ e-Okul işlemleri tamamlandı.

14.6. İşletme

- ☐ Çocuk kabul ve kayıt prosedürü hazırlandı.
- ☐ Veli sözleşme/bilgilendirme belgeleri hazırlandı.
- ☐ Acil durum prosedürü oluşturuldu.
- ☐ Çocuk teslim prosedürü oluşturuldu.
- ☐ Sağlık ve ilaç prosedürü oluşturuldu.
- ☐ Beslenme prosedürü oluşturuldu.
- ☐ Şikâyet ve geri bildirim mekanizması oluşturuldu.
- ☐ Periyodik iç denetim planı hazırlandı.